

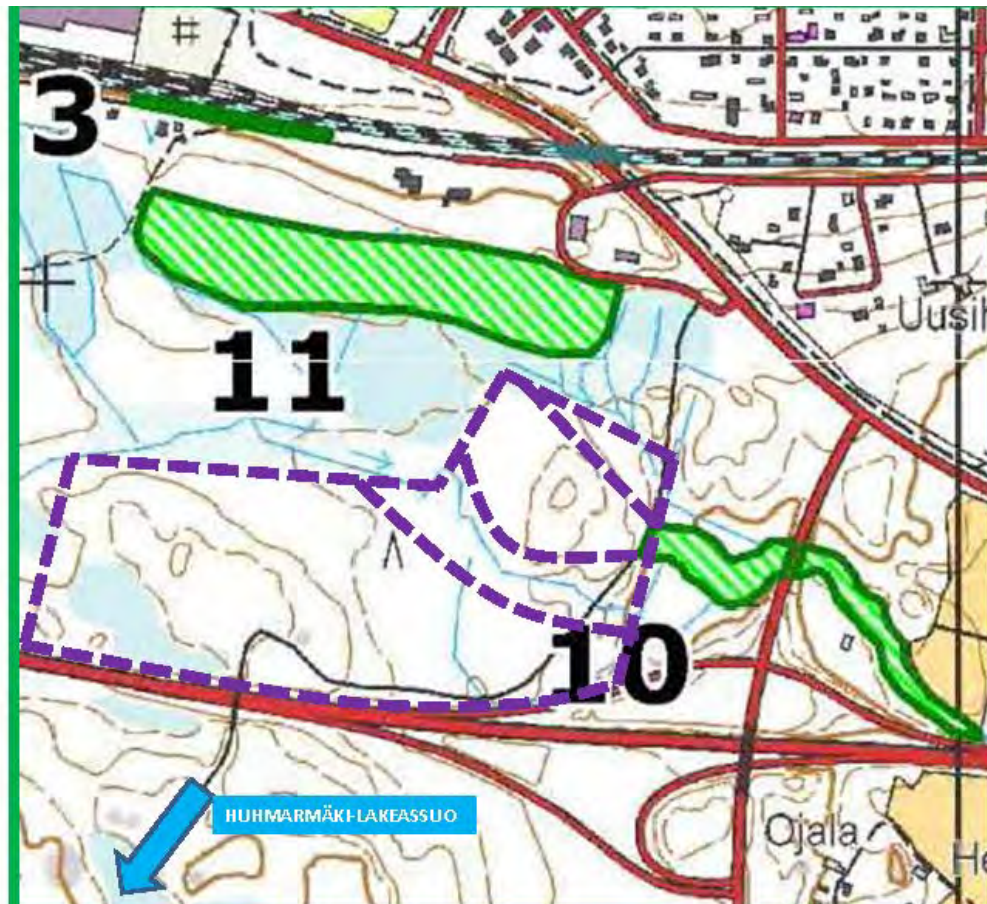

UUDENKYLÄN LIITTYMÄN T-ALUE

Vaatus

Uudenkylän liittymän T-alue tulee poistaa kaavaluonnoksesta monestakin syystä, joista keskeisimpiä ovat seuraavat:

- Alueella tai sen välittömässä vaikutuspiirissä sijaitsee kaksi arvokasta luontokohdetta (Uudenharjun lähteikkö [luo-1] ja Uudenharjun puronvarsi [luo-1], joiden luonnontilaa ei pystytä turvaamaan teollisuusalueen rakentamisessa.
- Alueen halki kulkee ns. Huhmarmäen metsätie Uudenkyläntieltä Huhmarmäen-Lakeassuon alueelle, missä se valtatie ylikulkusillan jälkeen jatkuu polkuna. Uusikyläläisten tärkein kulkureitti ikiaikaiselle virkistysalueelle sulkeutuisi.
- Teollisuusalueeksi rakentaminen on poikkeuksellisen vaikeaa kallioisessa ja soisessa maastossa, missä mittavat maansiirtotyöt ja välttämättömät vedenkulun järjestelyt aiheuttaisivat tolkkuttomat kustannukset tietämättä mistään hyödyistä.
- Ahdas T-alue on jo lähtökohtaisesti epäonnistunut ja luonnonolojen vuoksi suorastaan järjetön, pakotetun tuntuinen. Kun kaavan laatija ei ole keksinyt parempaa, vaihtoehdon esittäminen jää taas yksityisen asiantuntijan tehtäväksi.
- Kun vastapäinen Huhmarmäen kaatopaikka jää toteutumatta, Uudenkylän liittymää ei pidä tukkia myöskään pohjoispuolelta maisemakuvaa häiritsevällä ja mitä todennäköisimmin visuaalisesti epäonnistuvalla penkka-aita-hallimuurilla.
- Uudessakylässä aivan lähellä on merkittävästi parempia vaihtoehtoisia käyttämättömiä mahdollisuuksia teollisen toiminnan kehittämiseen, ennen kaikkea Ullankankaan-Piiankallion alueella raideyhteyden vieressä.
- Nykyisin Villähteen keskusta ja asemanseutu ovat lähes teollisuusautoita, minne mahtuu mitä vain toimintaa alkaen Ritomäen tyhjältä investointikatastrofi-alueelta, asemanseudun myytävänä olevista halleista keskustan entisiin autokori- ja huonekalutehtaisiin, mitkä yhdessä rumentavat kyläkuvan surkealle tasolle.

Kartta. Uudenkylän liittymän T-alue, arvokkaat luontokohteet 10 ja 11 sekä kulkuyhteys Uudenkyläntieltä Huhmarmäen–Lakeassuon luonnonsuojelualueelle (sininen nuoli). T-alueen rajaus sekä karkeasti purolaaksojen suojavyöhykkeet (2) T-alueen halki (violetti katkoviiva).

Tiivistys

Luonnonarvot

T-alueella tai sen välittömässä vaikutuspiirissä sijaitsee kaksi arvokasta luontokohdetta (Uudenharjun lähteikkö [luo-1] ja Uudenharjun puronvarsi [luo-1]. Kohteiden luonnontilaa ei pystytä turvaamaan teollisuusalueen rakentamisessa. Jos rakentamista yritettäisiin, kohteita yhdistävät purolaakso suojavyöhykkeineen halkaisisivat T-alueen ennestäänkin pienestä pinta-alasta pois ison viipaleen. Erityisen kriittinen on alueen keskeltä läpi virtaava ajoittain vuolas Lakeassuon laskupuro, mikä yhtyy metsä- ja vesilailalla suojellun lähteikköpuron uomaan.

Rajaus ja kulkuyhteydet

Huhmarmäen–Lakeassuon luonnonsuojelualueelle kulkee taajamasta kautta vuoden etenkin marja-aikaan vilkas jalankulkuliikenne kapeaa metsätietä ja polkua Uudenkyläntieltä. Kulkuyhteyden katkaisisi totaalisesti T-alueen rajan ensimmäiseksi sulkeva portti ja kauttaaltaan kiertävä kolme metriä korkea panssariverkkoaita. Vaihtoehtoista yhteyttä ei ole Uudestakylästä, vaan marjametsään pitäisi kiertää

peninkulma Kuivannon kautta. Purojen yli jouduttaisiin rakentamaan kaksi raskaan liikenteen kestävä järeää siltaa pengerryksineen. Jo tämä osoittaa, että T-alueen merkintä ei perustu vähäiseen harkintaan eikä paikallisten olojen tuntemukseen, mitä kyllä olisi ollut saatavissa varhemmin kuin vasta nyt.

Valmistelu T-alueeksi

Teollisuusalueen rakentaminen aiheuttaisi mittavat kustannukset poikkeuksellisen vaikeassa kallioisessa ja soisessa maastossa, missä edessä olisivat mittavat, kalliit maansiirtotyöt, välttämättömät vedenkulun järjestelyt ja tieyhteyksien rakentaminen. Nastolan kunta ei ole siis oppinut mitään esimerkiksi Villähteen Ritomäestä. Siellä 2000-luvun alkupuolella vuosikautia kuorittiin, räjäytettiin ja louhittiin maata toiveena saada kunnan valmiiksi tasaamaan mäkeen toimintaa.

Kuitenkin yhä alue on autio, kun Villähteen asukkaat pakottivat Stena viemään pois kaatopaikkansa, minkä jätteet lentelivät ympäri kylää. Kunnan tilintarkastajilla olisi mehevä potka kaluttavana, jos uskaltaisivat selvittää, mikä oli Ritomäen kustannus-hyötysuhde. Nyt Ladec markkinoi Ritomäkeä, mihin on ympätty radanvarren toimijoita (Anstar ym.), jotta näyttäisi siltä, että alueella on jotakin toimintaa. Tämänkin esimerkin valossa Uudenkylän liittymän T-alue todennäköisesti jäisi Ladecin mielikuvamarkkinoinnin varaan ja veronmaksajien lopulliseksi taakaksi.

Ympäristövauriot

Nastolassakin on lukuisia esimerkkejä liikenneväylien varressa sijaitsevista kauhistuttavan näköisistä teollisuusalueista. Niissä ympäristöstä huolehtiminen on toki kaikkialla viimeinen asia. Nastolassa näkyvimpiä on Pietarinradan varsi Villähteen aseman itäpuolella Erstan pellolla, entisellä kulttuurimaiseman suojelualueella, minkä kunta tuhosi kaavoituksessa teollisuus- ja tiealueeksi.

Todennäköisesti Uudenkylän liittymän T-alue näyttäisi aikanaan samanlaiselta. Kahden suojelualueen ja liikenneväylien väliin monikulmaiseksi puristettu ahdas paikka on jo lähtökohtaisesti epäonnistunut ja luonnonolojen vuoksi suorastaan järjetön, pakotetun tuntuinen. Kun vastapäinen Huhmarmäen kaatopaikka jää toteutumatta, Uudenkylän liittymän näkymää ei pidä tukkia myöskään pohjoispuolelta maisemakuvaa häiritsevällä ja mitä todennäköisimmin visuaalisesti epäonnistuvalla penkka-aita-hallimuurilla.

Vaihtoehtoja

Vaikuttaa kuin Nastolassa ei osattaisi käyttää eikä edes tunnettaisi olevia mahdollisuuksia teollisuuden sijoittamiseksi, jos kiinnostunutta teollisuutta sattuisi olemaan tulossa – eipä oikein ole ollut.

Uudessakylässä aivan lähellä on ylivoimainen vaihtoehto teollisen toiminnan kehittämiseen Ullankankaan–Piiankallion alueella raideyhteyden vieressä, kunhan maanomistuskysymys ensin ratkeaa luonnollisella tavalla. Yksityinen asiantuntija on hartiavoimin tehnyt tietäväksi tätä aluetta, minkä vertaista ei ole koko Päijät-Hämeessä juuri raideyhteyden ansiosta. Kovin hitaasti on havahduttu huomaamaan

Ullankankaan–Piiankallion teollisuusalueen laajentamisen mahdollisuudet. Ne peittoavat menen tullen Uudenkylän liittymän vaatimattoman T-alueen.

Toisen potentiaalin tarjoaa nykyisin Villähteen keskusta ja asemanseutu, mitä myös Ritomäeksi kutsutaan. Ne ovat lyhyessä ajassa muodostuneet lähes teollisuusautiomaiksi, alkaen itse Ritomäen tyhjältä investointikatastrofi-alueelta, asemanseudun myytävänä olevista halleista ja ulottuen kylän keskustan tyhjiin, rapistuneisiin autokori- ja huonekalutehtaisiin. Kunta on kauan kehittänyt yksisilmäisesti nauhataajaman länsiosaa periaatteella "Villähde, Villähde, Villähde", mutta tulos on vaatimaton ainakin työpaikkojen osalta. Joka tapauksessa Villähteelle mahtuu moninkertaisesti Uudenkylän liittymän T-alue minne vain, eikä sitä tule täällä ikävä.

Täydennystietoja

Luonnonarvot (Luontoselvitys / nro ja Tieokas)

11. Uudenharjun (Kanervan) lähteikkö

Pinta-ala: 4,4 ha.

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: lettorämeet (CR), lehtokorvet (EN), tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU) ja isovarpurämeet (NT).

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: useita lettojen, korprien ja lehtojen lajeja.

Maankäyttösuositus: MY / luo 3, kaavamääräys:

Luonnon monimuotoisuudelle erityisen tärkeä alue. Kohteella on metsälain 10 §:n mukainen erityinen tärkeä elinympäristö. Alueella voidaan tehdä varovaisia poimintaluonteisia hakkuita, jotka säilyttävät puuston luonnontilaisena tai luonnontilaisen kaltaisena siten, ettei elinympäristön luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen vesitalous muutu.

Alueen kuvaus: Uudenkylän henkilöliikenneaseman eteläpuolella, Uudenharjun rinnealueen eteläosassa esiintyy lähes luonnontilaista isovarpurämettä sekä paikoin lähdevaikutteista lettorämettä, minkä luonnontilaa on heikentänyt alueella harjoitettu metsätalous. Alueella on myös lähteikköä. Harvapuustoisella suoalueella yleisenä esiintyviä putkilokasvilajeja ovat mm. pullo- ja jouhisara sekä maariankämme. Lähdeikköalueella esiintyvät mm. vehka, raate ja luhtakastikka. Lahoja maa- ja pystyputta esiintyy paikoin melko runsaasti. Alueen koillisosassa, Uudenkyläntien läheisyydessä kohoavan harjurinteen kasvillisuus on lehtokorpimaista.

Lähdeikköalueella esiintyvät mm. vehka, raate ja luhtakastikka. Lahoja maa- ja pystyputta esiintyy paikoin melko runsaasti. Alueen koillisosassa, Uudenkyläntien läheisyydessä kohoavan harjurinteen kasvillisuus on lehtokorpimaista.

Kuva 30. Uudenharjun etelärinteen lettorämeen maariankämmekasvustoa sekä alarinteen lähteikköä.

10. Uudenharjun purovarsi (Lakeassuonpuro)

Kuva 29. Purouomaa Uudenharjun eteläpuolella.

Pinta-ala: 0,8 ha.

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT).

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: punavarpuen (NT).
Maankäyttösuositus: MY / luo-1, kaavamääräys:
Luonnon monimuotoisuudelle erityisen tärkeä alue.

Alueen kuvaus: Kohteella on metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö ja vesilain 11§:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi. Kohteella on kielletty toimet, mitkä vaarantavat luontotyypin luonnontilan. Kasvillisuus ja linnustokohde.

Uudenharjun eteläpuolella virtaa kirkasvetinen puro, mikä on uomaltaan osittain luonnontilainen ja osittain muutettu. Puron rannoilla esiintyy monipuolinen ja rehevä käenkaali- oravanmarjatyypin (OMaT) lehtokasvillisuus, mitä edustavat nimilajien lisäksi mm. hiirenporras, metsäalvejuuri ja metsäkastikka. Alueella pääasiassa esiintyviä pensaita ja puulajeja ovat tuomi, pihlaja, harmaaleppä, haapa, kuusi, hieskoivu sekä mänty. Ympäröivät metsäalueet ovat pääosin nuorta taimikkoa ja kasvatusmetsää. Rehevän purouoman alueella ja läheisyydessä pesivät usean parin voimin mm. punavarpuen (NT), mustapääkerttu, lehtokerttu, hernekerttu, tiltalti, pajulintu, kirjosiippo, punakylkirastas ja talitiainen. Alueella havaittiin myös pyrstötiainen.

Lakeassuon puron erityinen luonnonarvo on pitkähäkö, korkeahko kallioinen koskikynnäs välittömästi Huhmarmäen metsätien alapuolella, paikkakunnalla yleisesti tunnettu luonnonnähtävyys, mitä käydään katsomassa keväällä korkean veden aikaan, jolloin koski kohisee kovasti.

Kaavaselostus (muutokset ja korjaukset Tieokas)

"Valtatie 12 eritasoliittymän alueelle osoitettujen palvelutoimintojen eteläpuolelle ja uuden teollisuustoiminnoille osoitetun alueen itäpuolelle sijoittuu vesilain mukainen puro. Uuden teollisuusalueen pohjoispuolelle puolestaan sijoittuu **mahdollinen** metsälain mukainen, paikallisesti arvokas suo- ja lähteikköalue. Nämä paikallisesti arvokkaat luontokohteet sijoittuvat maa- ja metsätalousalueelle ja ne on osoitettu kaavassa luo-merkinnällä [1, 3]. Kohteille ei ole osoitettu rakentamista. Kohteille ei aiheudu kaavaratkaisusta suoria vaikutuksia, mutta lähiympäristöön suunniteltu maankäyttö voi välillisesti muuttaa alueiden vesitasapainoa. Tämä voi teoriassa vaikuttaa kohteiden luonnonarvoihin pitkällä aikavälillä. Erityisesti purokohteen länsipuolelle osoitetun teollisuusalueen toteutuessa on huolehdittava siitä, ettei pintavesien pääsy purouomaan esty. Suo- ja lähteikkökohteen alueella pintavesien

virtaussuunta on etelään, eikä alueen vesitasapainoon ja kohteen luontoarvoihin todennäköisesti aiheudu merkittäviä.

Kommentti: Teksti on tyypillistä konsultinkieltä täynnä Luontoselvitystä vesittäviä ilmaisuja: "mahdollinen, ei suoria vaikutuksia, mutta .. voi välillisesti muuttaa, voi teoriassa vaikuttaa, pitkällä aikavälillä, ei todennäköisesti aiheudu merkittäviä vaikutuksia".

Tällaisella kielenkäytöllä on kautta aikain jokisessa kaavassa hämätty asiantuntematonta lukijaa, minkä saman tien tulisi kääntää ilmaisut nurinpäin paremman todellisuuden suuntaan.

Osallistuminen

Allekirjoittanut asiantuntijayritys Tieokas osallistuu jatkossakin tiiviisti Uudenkylän osayleiskaavan laadintaan ja tärkeiksi katsomiensa tavoitteiden toteutumiseen. Kun kaavan laatija ei ole keksinyt parempaa, vaihtoehdon esittäminen Uudenkylän liittymän T-alueelle jää taas yksityisen asiantuntijan tehtäväksi talkootyönä.

Yleisesti tulee osapuolten tiedostaa kaavoittajan ristiriitaiset näkemykset: yleiskaavoituksessa sanotaan asian olevan liian vähäinen merkittäväksi, mutta asemakaavoituksessa kysytään, miksi asiaa ei ole merkitty yleiskaavaan.

Ystävällisin tervehdyksin
Tieokas
Markku Sakari Meriluoto
metsänhoitaja, erityisasiantuntija

Tieokas®

– itsenäinen, riippumaton ja puolueeton asiantuntijayritys ja rekisteröity tavaramerkki.